

Clerus Sæcularis Et Regularis

Seu Decretalium Gregorij IX. Pont. Max. Liber III ; Brevi Methodo ad discentium utilitatem expositus, In quo præcipuæ circa Materiam hujus Libri tertij, quæ tum in Theoria, tum in Praxi occurrunt, difficultates solvuntur, allatis etiam contrà sentientium fundamentis, & hororum solutionibus

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

VD18 13510800-001

§. VII. De Portione Canonica Parochiali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75041](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75041)

cadaveris, quæ aliàs sequi possit; possit enim contingere, ut pars, seu Ecclesia, conventa Interdicto Possessorio, probaret titulum proprietatis, seu jus sepeliendi sibi competere: quo casu corpus iterum exhumandum, & restituendum esset, cum causa proprietatis absorbeat causam possessionis.

80 Quæritur 3. an pro Sepultura aliquid exigi, vel accipi possit? *3.* postquam fundus aliquis semel ad Fidelium Sepulturam est deputatus, benedictus, vel consecratus, neque pro ipso fundo, neque pro jure sepeliendi in illo, neque pro ipso actu Sepulturæ sine Simonia vitio aliquid tanquam pretium accipi, vel peti potest. Ratio est manifesta; quia hæc omnia Spiritualia sunt, & Spirituale pretio temporali vendi non potest.

81 Dixi, postquam est consecratus, & tanquam pretium; nam si res temporalis non habeat rationem pretij, aut non detur pro re Sacra, peti illa, & accipi potest. In specie potest aliquid licite peti, & accipi. 1. Pro fundo, seu terra nondum Sacra, vel benedicta, ut in Cœmeterium convertatur; quia terra illa est res merè temporalis, & pretio æstimabilis. igitur sicut aurum pro Calice, & fundus pro Ecclesia ædificanda emi, & vendi potest, ita etiam terra pro constituendo Cœmeterio. 2. Pro loco Sepulturæ digniore, aut pro obligatione non admittendi ad certum aliquem Cœmeterij locum, vel Sacellum, nisi cadavera defunctorum ex certa familia; quia hujusmodi obligatio accidentalis, & pretio æstimabilis est. 3. Pro conservatione, & reparatione Cœmeterij, vel loci specialis Sepulturæ. 4. Pro sustentatione Ministrorum, & stipendio Clericorum ad id ex officio suo non obligatorum. 5. Si fideles tali occasione aliquid spontè, & ex devo-

tionem offerant Parocho. 6. Si Parochus aliter sustentationem congruam, & sufficientem non habeat. 7. Si consuetudine legitima introductum sit, ut pro sepultura aliquid detur. Vide Barbof. *de Offic. & potest. Paroch.* c. 26. cit. à n. 16. Pirh. *hic n. 35.* Wiest. *n. 49.*

Dubitatur, an si quis habeat Sepulchrum proprium, suis sumptibus emptum, & ædificatum pro se, & suis, vendere illud quoad proprietatem possit juxta valorem fundi, & habito respectu ad solas expensas in eo ædificando factas?

Affirmat Suar. *l. 4. de Simon. c. 14. n. 18.* Negat communior DD. cum Abb. *in c. 13. b. tit. n. 4.* Ratio est, quia postquam locus aliquis ad Fidelium Sepulturam publica autoritate Ordinarij Prælati deputatus, benedictus, vel consecratus est, non amplius est in ullius privati dominio, ac propterea vendi non potest. atqui talis locus est etiam Sepulchrum proprium Familia Christianæ in Ecclesia, vel Cœmeterio aliquo positum, ergo &c. Idem dicendum de structura, & ornamentis Sepulchri; ea enim, cum sint superædificata, & imposita loco Sacro, censentur esse sacra, & in nullius dominio esse.

Neque dicas, non vendi Jus Spirituale Sepulturæ, sed materiale; nam cum hoc sit inseparabiliter connexum cum Spirituali, non potest quis vendere materiale, nisi etiam Spirituale vendere censetur juxta *can. si quis 7. caus. 1. q. 3.*

Quod si Jus Sepulturæ annexum sit Castro alicui, vendito Castro, non quidem venditum censetur jus Sepulturæ, per consequentiam tamen etiam ipsum ad emptorem transibit, sicut in simili contingit, quando ejusmodi Castro annexum est Jus Patronatus.

§. II.

De Portione Canonica Parochiali.

SUMMARIUM.

83. Quæ sit Portio Canonica Parochialis? & unde pendenda?

84. 85. Cui?

86. 87. A quo?

88. 89. 90. Quibus casibus non debeatur?

83 Quæritur 1. quid sit Portio Canonica Parochialis? *1.* est pars eorum, quæ occasione funeris, & sepulturæ corporis, extra propriam Parochiam tumulati, obvenerunt Ecclesiæ, in qua ejusmodi corpus tumulatum est. De jure ferè est quarta *c. cum super 2. b. tit.* de consuetudine aliquando tertia, & aliquando media *c. nos instituta 1. & c. relatum 2. b. tit.* vel potius secundum Gloss. in *c. nos instituta cit. V. tertiam*, & textum *c. certificari 9. eod.* pro temporum, & locorum varietate varia.

91. Pars quarta illius à Parochia præstari debet Episcopo.

92. Quomodo?

93. Quenam pars prius deducenda sit, Portio Parochialis, an Episcopalis?

Penditur ex omnibus; quæ occasione funeris obvenerunt tali Ecclesiæ: adeoque non tantum de Legatis pijs, sed etiam de alijs, quæ Ecclesiæ illi per ultimam Voluntatem relicta sunt, de oblationibus, quæ occasione funeris ibidem factæ sunt, de commodis cæteris, quibus intuitu funeris fruita est &c. ut apertè colligitur ex *c. nos instituta cit.* & notat Abb. *ibid n. 7.* Mohl. *tr. 2. de J. & J. D. 214. n. 4.* Pirh. *hic n. 44.* Wiest. *n. 51.* Spectanda tamen in his omnibus est consuetudo, ut hoc loco AA. monent.

h

Quæ

84. Quæritur 2. quibus Portio hæc solvi debeat? *ꝛ.* solvi debet Ecclesiæ Parochiali, in qua defunctus aliquin sepeliri debuisset, siue in illa Parochia sit mortuus, siue in alia *c. nos instituta cit.* & alijs pluribus textibus *h. tit.* Ratio portionem istam attribuendi Parochis datur *c. cit.* quia dignus est Operarius mercede sua *1. Tim. 5. v. 18.* & qui fuerunt passionum socij, esse debent & consolationum *2. Corinth. 1. v. 7.* cum igitur Parochus sustineat onus celebrandi Divina Officia, & Parochianis suis, dum vivunt, Sacramenta, aliæque Spiritualia ministrandi, æquilibrium erat, ut eidem præstaretur saltem portio eorum, quæ occasione funeris, & Sepulturæ alicujus Parochiani Monasterio, vel Ecclesiæ alteri extraneæ obveniunt, ne debitis sibi subsidijs defraudetur.
85. Quodsi defunctus duo domicilia habuit in duabus Parochijs, est distinguendum; nam si Sacramenta, aliæque Divina, dum vivebat, in utraque percepit, Portio Canonica inter utramque dividenda est, ut decimum est *c. cum quis 2. ꝛ. cum ab eo h. tit. in 6.* At si in una solum Sacramenta, aliæque Divina percepit, vel in una quidem percepit Sacramenta, in altera officia Divina audiit, communior sententia cum Sylv. *V. Canonica Portio q. 14.* vult totam attribuendam illi Ecclesiæ, in qua defunctus Sacramenta percepit: quod colligitur ex *c. nos instituta cit.* ubi tertia pars jubetur dari illi Ecclesiæ, in qua defunctus cœlesti pabulo refici consuevit: cui consonat *c. cum quis cit. & Clem. 2. h. tit.*
86. Quæritur 3. à quo solvi Portio ista debeat? *ꝛ.* solvi debet ab illa Ecclesia, in qua Sepultura electa est *c. nos instituta cit. c. in nostra 10. & Clem. dudum 2. h. tit.*
- Proceditque hoc 1.* etsi Ecclesia illa haberet privilegium sepeliendi eos, qui apud ipsam Sepulturam eligunt, prout constat ex *c. in nostra cit.* quia privilegium ejusmodi intelligi debet conformiter Juri communi. hoc autem Jure Quarta Parochialia solvenda est Parocho generatim, & sine exceptione, si alibi sepultum sit corpus Parochiani.
- Procedit 2.* etsi talis Ecclesia, in qua Parochiani corpus sepultum est, sit exempta, ut colligitur ex *Clem. dudum cit. V. verum ne h. tit.* Ratio est, quia Portio Parochialis Ecclesiæ Parochiali solvitur, quod in ista defunctus Sacramenta, aliæque Divina percepit, vel de Jure debuerit percipere: quæ ratio æquè procedit, siue Parochianus sepultus sit in Ecclesia exempta, vel non exempta.
87. *Procedit 3.* etsi Parochianus Ecclesiæ inferioris sepultus esset in Ecclesia Cathedrali; nam adhuc Portio Canonica ex Mortuarijs solvi debet Ecclesiæ Parochiali, cum etiam hoc casu urgeat prædicta ratio.
- Procedit 4.* etsi defunctus ad Monasterium se transtulerit; nam si in infirmitate constitutus ad illud se transtulit, & in ea infirmitate deceffit, de bonis Monasterio relictis à defuncto, Ecclesiæ Parochiali, cujus Parochianus fuit, debet solvi Portio Parochialis canonica, ut habetur *c. de bis 4. h. tit.*
- Procedit 5.* etsi quis sepultus sit in Sepulchro Majorum; per hoc enim, quod sepulchrum alibi habeat, non desinit esse Parochianus suæ Parochiæ. *Pirh. hic n. 53.*
88. Quæritur 4. quibus casibus Portio Canonica non debeat? *ꝛ.* 1. non debetur ex ijs, quæ defunctus reliquit alijs Ecclesijs, ab Ecclesia Sepulturæ suæ distinctis. *Gloss. in c. 1. V. Judicij h. tit.*
2. Si relictum sit aliquid Ecclesiæ, in qua funus ad tempus solum depositum est, suo tempore aliò transferendum ad Sepulturam perpetuam; quia in tali Ecclesia sepulturam propriè non habet. *Azor. p. 2. l. 9. c. 13. q. 4. cas. 13.*
3. Si relictum sit Ecclesiæ, in qua sepulturam defunctus accepit, pro ornamentis, fabrica, anniversario, & ad Calem Divinum perpetuum, sine fraude tamen. *Barbof. de Offic. Paroch. c. 25. n. 47.*
4. Si donatum, vel legatum sit aliquid Testamento ante Sepulturam electam condito, adeoque independentè à Sepultura, à defuncto electa in tali Ecclesia. *Azor. l. cit. cas. 10.*
5. Si Ecclesia Parochialis diu nimis vacavit, ut defunctus in illa Sacramenta, aliæque Divina percipere non potuerit; quia tunc cessat ratio illius exigendæ, & consistit jus ad illam. *Wiest. hic n. 53.*
89. 6. Si eadem Ecclesia, dum defunctus decessit, non propria defuncti, sed Parochialis Rectoris, culpâ fuit interdicta; quia tunc in ea defunctus sepeliri de Jure nec potuit, nec debuit. *Sylv. V. Canonica portio n. 2. cas. 8.*
7. Si defunctus sit Novitius Religionis, & dum sanus erat, ingressus est Monasterium, atque in illo, vel alibi, quod sanitatis causâ se recepit, mortuus; quia tunc jam desijt esse Parochianus alterius Ecclesiæ *c. de bis 4. h. tit.*
90. 8. Si Legatum Ecclesiæ Parochiali à defuncto relictum sit, ea quantitate, ut Portionem Canonica ipsi debitam æquet, & ea conditione, ut ultra illud Quartæ Parochialis nomine nihil ampliùs exigatur. *Donat. tom. 3. prax. Regul. tr. 11. q. 22.*
9. Si Monasterium, vel Ecclesia à Portione Canonica præstanda per privilegium Apostolicum specialiter exempta sit, prout exempta sunt Monasteria, & Domus FF. Minorum S. Francisci, Prædicatorum, & aliorum Ordinum Mendicantium, *Donat. tr. cit. q. 4. c. 5.*
10. Si obligationi Portionis istius præstandæ Parocho per consuetudinem legitime præscriptam fuit derogatum; talis autem erit, si fuerit 40. annorum cum titulo, vel immemorialis sine titulo. *Abb. in c. 9. h. tit. n. 6. c. 7. Quæ-*

91 Quæritur 5. an Portio hæc Canonica ad Ecclesiam Parochialem tota spectet? *re.* negativè; nam quarta pars illius præstanda est à Parochia Episcopo, tanquam Ordinario loci *arg. c. conquirente 16. de Offic. Judic. Ordin.* ubi generatim statuitur, ut Mortuorum, sive Legatorum, Oblationum, aliorumque Funeralium, quæ Ecclesijs inferioribus obveniunt, quarta pars solvatur Episcopo.

Ex quo sequitur 1. casu, quo defunctus extra propriam Parochiam Sepulturam elegit in loco non exempto, ex ijs, quæ Ecclesiæ Sepulturæ obvenerunt, de Jure duas solvendas esse Portiones Canonicas, unam Episcopalem *c. officij 14. & c. requisiti 15. de Testam.* alteram Parochialem *c. nos instituta & c. cum nuper cit.*

92 *Sequitur 2. eodem casu electæ Sepulturæ* in Ecclesia non exempta Episcopum duas ejusmodi Portiones consequi; unam enim consequitur ab Ecclesia Sepulturæ ex

ijs, quæ ipsi permanent, ut paulò antea dictum est; alteram à Parochia, in qua defunctus de Jure sepeliri debuit, videlicet quartam quartæ Portionis Parochialis.

Sequitur 3. casu, quo Sepultura electa est in loco exempto, Episcopo unam solum deberi Portionem Canonica, videlicet quartam Portionis præstandæ Parocho; nam Ecclesia exempta Portionem Canonica ex ijs, quæ ipsi obveniunt, non solvit.

Quæritur 6. quanam pars priùs de 93 ducenda sit, Portio Parochialis Canonica, an Episcopalis? *re.* priùs deducendam Portionem Parochialem, & tum primùm Episcopalem, ut cum communi advertit Abb. *in c. 9. h. tit. n. 11. Ratio est,* quia Portio Parochialis debetur ab ipso Testatore, Episcopalis verò ab Ecclesia tum Legataria, tum Parochiali, vel Sepulturæ. Accedit, quia Parochus habet magis specialem curam, quam Episcopus.

TITULUS XXIX.

De Parochijs, & alienis Parochianis.

Cum juxta dicta *Tit. præc.* de Jure quilibet in Parochia propria sepeliendus sit, hinc meritò à Sepulturis ad Parochias, & harum

constitutionem, Jura, & Limites describendos transitur.

§. V.

De Parochiæ Constitutione.

SUMMARIUM.

1. 2. *Diversa acceptio nominis Parochia, & Parœcia.*
3. 4. *Requisita, ut Ecclesia aliqua dici Parochialis possit.*
5. *An ad constitutionem Parochiæ requiratur Fons baptismalis?*

6. *Cœmeterium, & jus administrandi alia Sacramenta?*
7. *Quis numerus, ut Ecclesia aliqua dicatur habere populum?*
8. *An Parochia sit Beneficium Curatum?*

91 Quæritur 1. quid sit Parochia, & Parœcia? *re.* Nomina hæc antiquitus diversa sonabant, ut Gonzal. *in c. 2. h. tit. n. 7.* notat; nam Parochi apud Veteres erant, qui peregrinantibus, præcipuè Reip. causâ publicè exhibeant necessaria, juxta illud Horatij:

Proxima Campano ponti, quæ villula tetum

Præbuit, & Parochi, qui debent ligna, salêmque.

Et in isto sensu Parochia erat præbitio, seu spatium, intra quod Veteres illi Parochi tenebantur peregrinantibus necessaria ministrare. At Parœcia antiquis significabat sacram viciniam, seu plurium domorum conglobationem, vel conventum eorum, qui ejusdem erant Fani consortes, qui propterea etiam Parœci appellabantur.

Hodie sublato isto discrimine, Parochia, & Parœcia idem significant, diversa tamen pro diversa istorum nominum acceptione; nam 1. in quibusdam Juris Canonici textibus Parochiæ, & Parœciæ nomen sumitur latè, & minùs propriè pro tota Diœcesi, seu Territorio, in cujus populum, & Clerum Episcopus Jurisdictionem Spiritualem exercet: & ita accipitur *can. 14. & 33. Apost. can. si quis 4. & seqq. dist. 92. & c. nullus 3. h. tit.* ubi pro Diœcesano Parochianus ponitur. 2. strictè, & in sensu præsentis Rubricæ pro certa alicujus Diœcesis Ecclesia, quæ populum certis limitibus distinctum habet, & Presbyterum, sive Rectorem, à quo Sacramenta, Verbum Divinum, aliæque Spiritualia eidem ex officio ministrantur. 3. denique, nec minùs frequenter sumitur pro ipso territorio, sive districtu, in quo hujusmodi populus alicui Ecclesiæ deputatus, & intra certos limi-